

Synemännens utlåtande

avgivet enligt bestämmelserna i kap. 10 av gällande vattenlag vid syneförrättning avseende företag för torrläggning av vatten-skadad mark tillhörande byarna Nedre Västerstad i Smedby socken och Övre Västerstad i Kastlösa socken av Ölands södra mot år 1924.

Mom. 1.

Förordnande.

Jämlikt Länsstyrelsens i Kalmar län resolution av den 22 november 1923 förordnades undertecknad lantbruksingenjör att enligt gällande vattenlags bestämmelser handlägga syneförrättning för torrläggning av mark tillhörande byarna Nedre Västerstad och Lilla Smedby i Smedby socken och Övre Västerstad i Kastlösa socken av Ölands södra mot.

Mom. 2.

Företagets ändamål, omfattning och läge.

Företaget avser bättre torrläggning av förut delvis odlad jord och avser företaget höjning av markens alstringsförmåga. Den mark, som av företaget beröres omfattar 10,52 hektar odlad jord samt 1,75 hektar icke odlad mark. Torrläggningen skall ske genom uppgrävning av ett huvudavlopp betecknat med bokstäverna A, B, C å hithörande planritning samt ett till detta vid påle 2

ledande täckdike betecknat med bokstäverna B - D. Huvuddikets

längd är 547 meter, och diket B - D är 134 meter långt. Nederbörds-
området n:r 1 K.K. d. 13 april 1922 är 119. Läget framgår i övrigt
av översiktskartan, bil. 1.

Laga hinder.

Mom. 3.

Emot förrättningsens handläggande eller företags utförande har
något laga hinder ej blivit anmält och ej heller av synmännen
kunnat utrönas.

Företaget berör ej det allmännas rätt.

Mom. 4.

Företagets beskaffenhet.

Synmännen anse företaget ^{vara} att hänföra till "dikning", varom
stadgas i 1-36 §§ 7 kap. vattenlagen.

Mom. 5.

Torrlägningsdjup m. m.

Sökanden hade till förrättningsmannen framställt det yrkandet att
all hans i företaget ingående mark måtte bli torrlagd till för
odling ändamålsenligt och med hänsyn till jordens beskaffenhet
lämpligt djup. Synmännen hava därför planlagt företaget så att den
ingående jorden må erhålla i stort ett torrlägningsdjup av omkring
1,2 meter. Av ägobeskrivningen framgår närmare vilka figurer ej er-
hålla denna torrläggning.

Skäl föreligger ej till fördjupning av diket, å nedanför
liggande mark i vidare mån än av profilritningen framgår.

Mom. 6.Fall, vattenmängd, dimensioner m. m.

Av hithörande profilritningar och planritning, på vilken senare markens höjdläge över avvägningens nollplan finnes utsatt, med blå siffror, framgår lutningsförhållandena m. m. Av profilritningarna framgår jämväl det bottenfall, som föreskrivits å de olika dikessträckorna, i det att bottenlinjens föreslagna höjdläge över förenämnda nollplan finnes angivet med röda siffror omedelbart under bottenlinjen. Sålunda har bottenlutningen utlagts med 2:1000 från påle 5+47 till påle 2, 0,5:1000 från påle 2 till påle 0, samt 1,5:1000 å sträckan B-D.

Företagets vattensamlingsområde omfattar endast c:a 2 kvadratkilometer. Beräknas avrinningen till 150 liter pr. sek. och kvadratkilometer framrinna 0,30 kubikmeter pr. sek. Enligt vanliga beräkningsgrunder skulle denna vattenmängd vid en bottenlutning av 0,5:1000, bottenbredd 0,3 meter, sidolutning 1:1,25 framrinna vid ett vattendjup av 0,5 meter. Vattensamlingsområdet för det täckta diket B - D utgör 2 hektar. När avrinningen är 0,15 liter pr. sek. och har framrinner således här en vattenmängd av 0,3 l. i sek. Vid en bottenlutning av 1,5:1000 äro 5" rör nödvändiga för att framföra denna vattenmängd. Vid dimensioneringen av diket A-B-C har omgivande marks torrlägningsbehov samt

avvägning, varjämte dess naturliga godhet och beskaffenhet undersökts. Som vattenskadad har öster om diket den mark intagits som innehaft ett höjdläge av högst 1,30 meter över närmaste medelvattenyta i diket. För utrönande av hur stor del av marken väster om diket som har nytta av dikningen har å plankartan nivåkurvor uppritats. Med ledning av dessa kurvor har intagits den mark som ansetts kunna dräneras till det ifrågavarande diket. Beträffande detta västra område har en del ägofigurer icke kunnat erhålla fullständig torrläggning, vilket närmare framgår av beskrivnings- och värderingslängden. Synemännen hava åsatt varje särskild ägofigur ett visst värde dels i dess nuvarande tillstånd som ock i det tillstånd vari marken väntas komma att befinna sig efter företagets fullbordan. Markens nuvarande värde har erhållits genom att multiplicera det åsatta blivande värdet med ett torrläggningsgradtal, som uträknats på grund av varje figurs medelhöjdläge över medelvattenytan i dikena. Beträffande de längst med belägna ägofigurerna har h.v.y. i Kalmarsund ansetts böra vara avgörande enär vattenytan i sundet här kan, vid vilken tid som helst, på grund av vindförhållandena intaga h.v.y.-läge. Avgörande för diket bottenhöjdläge har varit dels h.v.y. i sundet dels erhållande av så vitt möjligt ett torrläggningsdjup vid dränering av 1,2 meter.

För de ägofigurer, som efter företagets fullbordan beräknats icke kunna erhålla full torrläggning har det blivande jordvärdet blivit nedsatt i förhållande till det blivande torrläggningsdjupet.

Vid uppskattning av båtnaden hava synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna inverka på båtnadsbeleppets storlek. I övrigt hänvisa synemännen till den upprättade värderingslängden, vilken bilagts protokollet som bil. C.

Mem. 9.

Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga synemännen med stöd av 5 § 7 kap., 64 § 10 kap. och 49 § 9 kap. vattenlagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av diket skall utgå i överensstämmelse med den upprättade jordersättningslängden, vilken bilagts protokollet under bil. E , dels ock att ersättning för jord som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp, som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon delägare det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa

ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång vilket av synemännen ej förutsetts, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullborden till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgandet i 57 § 7 kap. vattenlagen.

Mom. 10.

Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till bestämmelserna i 34 § 7 kap. vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för dikenas upptagande med undantag för att

bestämmelserna i 27 § 7 kap. vattenlagen icke i detta fall skola lända till efterrättelse. Rensningar skola verkställas, så snart detta visar sig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensnings vidtagande. All dämning av diken vare förbjuden såvida den ej sker i samband med rensning, och dämmande hinder, av vad slag de vara må, skola avlägsnas i den ordning som angående rensning blivit bestämt.

Mom. 11.

Arbetsplan och arbetstid m. m.

Med stöd av 62 § 10 kap. vattenlagen bestämma synemännen

att företaget skall benämnas "Nedre Vesterstads torrlägningsföretag av år 1924";

att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrättning vunnit laga kraft samt anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen i Kalmar län;

att arbetet skall vara fullbordat inom två år från den dag denna förrättning vunnit laga kraft, delägarna obetaget att bringa företaget till fullbordan dessförinnan. Beträffande möjligheterna och sättet för utsättande av ny tid för företagets fullbordan hänvisa synemännen till stadgandet i 58 § 7 kap. vattenlagen;

att företaget skall utföras i full överensstämmelse med upp-

rättade plan- och profilritningar dock med de ändringar som i samband med beviljande av statsbidrag till företaget kunna komma att föreskrivas av vederbörande myndighet;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avloppen och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,6 meter, samt ej givas brantare lutning mot diket än 1:1;

att bankarna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas på för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex. vid i avloppen inmynnande tegdiken eller svacker i marken, dock på minst var 50 meter;

att å profilritningen angivet höjdläge i förhållande till antaget horisontalplan samt fastställda slänter skola gälla framför i grävningslista och å profilritningen angivna djupsiffror och dagbredder;

att avsyning av arbetena skall, om någon delägare i företaget det fordrar, verkställas av statens lantbruksingenjör;

att de fixpunkter, till ledning vid arbetenas utförande och framtida rensningar, som inhuggits på följande ställen; omkring 35 meter väster om påle 1 å höjden +5,0 samt strax öster om påle 2+80 å höjden +6,10 icke få rubbas.

att allt gemensamt arbete skall utföras å entreprenad, och skola

delägarna antingen efter utlysande av arbetet å enterprenad-
auktion eller inferdrande av skriftliga anbud, bortlämna ar-
betet.

Mom. 12.

Styrelse för företaget m. m.

På grund av bestämmelserna i 61 § 7 kap. och 72 § 10 kap. vatten-
lagen uppdraga synemännen åt lantbrukaren John Andersson i Nedre
Vesterstad pr. Kastlösa som ägare till 1/4 mtl. n:r 2⁴ och 11/36
mtl n:r 2³ Nedre Vesterstad att i föreskriven ordning utfärda
kallelser till sammanträde för val av styrelse för företaget.
Kallelse till sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen
antingen skrifthigen delgivas samtliga delägare i företaget minst
en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut
kungöras i Smedby och Kastlösa sockenkyrkor samt minst en av ortens tid-
ningar. Beträffande sammanträdet skall i tillämpliga delar gälla
föreskrifterna i 22 § 3 kap. vattenlagen. Anmälan om styrelsens
sammansättning skall ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län.
Beträffande rösträtt hänvisas till 64 § 7 kap. vattenlagen enligt
vilken delägare äger rösträtt efter det andelstal som jämlikt
23-26 §§ och 29 § 7 kap. vattenlagen är avgörande för hans skyl-
dighet att taga del i kostnaden för företaget.

Synemännen hänvisa i övrigt till bestämmelserna i

37.

13, 15, 17-21 och 23-25 §§ 3 kap. vattenlagen varvid är att beakta de särskilda stadganden som givas i 63 och 65 §§ 7 kap. vattenlagen.

Synemännen uppdraga åt lantbrukaren John Andersson att i egenskap av ägare till 1/4 mtl. nr 2¹

bedre Vesterstad mottaga och förvara till förrättningen hörande kartor och handlingar och skola dessa kartor och handlingar förvaras å nyssnämnda fastighet.

Mem. 13.

Underställning av utlåtande samt domstolsavgift m. m.

Detta utlåtande skall icke underställas vattendomstols prövning utan gånge jämlikt 75 § 10 kap. vattenlagen detta utlåtande i verkställighet i den ordning som för laga kraftägande dom är stadgat, för så vitt icke på sätt nedan sägs talan mot förrättningen föres. Avgift enligt 95 § 11 kap. vattenlagen skall icke erläggas.

Mem. 14.

Kostnadernas fördelning.

På grund av bestämmelserna i 24 § 7 kap. vattenlagen har undersökning verkställt huruvida företaget skall uppdelas i avdelningar.

I nedanstående tabell redogöres för vilka ägefigurer

sem hänförts till de tänkta olika avdelningarna samt avdelningarnas omfattning, kostnader, förbättringsvärden och kostnaden pr. förbättringskrona / relativ kostnad /.

Ägefigurernas nummer	Dikessträcka	Avdelning	Kostnad för sträckan	Förbättringsvärde	Rel. kostnad.
23-26, 32-33	B-D	B-D	400:-	716,70	0,558
1-22, 27-31, 34-46	A-B-C	A-B-C	1600:-	1440,10	1,111
Summa			2000:-	2156,80	0,9272

Nedanstående tabell utvisar absoluta och relativa kostnaden för terrälläggning av varje dikningsavdelning för sig.

Ägefigurernas nummer.	Kostnad för sträckan	Kostnad för fall	Summa kostnad	Förbättringsvärde.	Rel. kostnad.
23-26, 32-33	B-D 400:-	360:-	760:-	716,70	1,0604
1-22, 27-31, 34-46, A-B-C	1600:-	-	1600:-	1440,10	1,111
Summa			2000:- 360:- 2360:-		

Här nedan meddelas resultatet av företagens undersökning, med vilken eller vilka avdelningar varje avdelning skall sammanföras för att på avdelningen skall falla den lägsta relativa kostnaden, om de sammanförda avdelningarna terrälläggas gemensamt.

Sammanförda avdelningar	Kostnad kronor	Förbättringsvärde	Relativ kostnad.
<u>B-D</u> <u>A-B-C</u>			
/	760:-	716,70	1,0604
/	1600:-	1440,10	1,111
/ /	2000:-	2156,80	0,9272

Av ovanstående framgår att den minsta relativa kostnaden uppstår därest de tänkta avdelningarna terrläggas gemensamt. Anledningen till uppdelning i avdelningar föreligger därför ej, utan skall jämligt 23 § 7 kap. vattenlagen delägare i samfällighetens terrläggning i mån av den båtnad hans mark därigenom beredes.

Till detta utlåtande är som bil. 2 fogad kostnadsfördelningslängd.

Delägare i företaget som ej sökt förrättningen vare dock jämligt 27 § 7 kap. vattenlagen icke pliktig vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes.

Kostnaderna för denna förrättning skola jämligt 30, 79-80 §§ 10 kap. vattenlagen förskjutas av sökandens och fördelas mellan delägarna i företaget enligt enahanda grunder som gälla för fördelningen av kostnader för själva företaget, dock utan sådan begränsning, som emförmäles i 27-28 §§ 7 kap. vattenlagen. I evan intagna kostnadsfördelningslängd har jämväl kostnaden för förrättningen blivit fördelad.

Mem. 15.

Företagets ekonomiska bärighet.

Enligt kostnadsförslaget, bil. D till protokollat uppgår kost-

naden för företaget, beräknad efter ett dagsverkspris av 5:- kr., med undantag för förrättningskostnaderna till 2000:- kronor. Den genom företagets utförande uppkommande jordförbättringen har av synemännen uppskattats till 2156,80 kronor. Den vinst som beräknas komma att uppstå genom företagets utförande utgör sålunda 156:80 kronor. Enär företaget är beläget på Öland där den odlingsbara jorden väl behöver tillvaratagas synes företaget vara värt komma till utförande.

Mem. 16.

Bevärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendemstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändrings-sökandet. I övrigt hänvisas till 85 § 11 kap. vattenlagen.

Nedre Vesterstad den 10 juli 1924

Jonsten Jonzon.

Statens lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

Oskar Johansson.

Carl Andersson.

Registernummer	Littera å kartan	Hemmansstal	By och jordägare	Sökande och med dem likställda	Areal			Markens uppskattade värde	
					Åker	Äng och odlingsmark	Annan mark	Nuvarande värde	Blivande värde
								Kronor	Kronor
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 ²	Aa	1/2	Nede Vesterstad						
			O. Abrahamsson				0.29.5	—	—
1 ⁴	Ba	1/5	Nede Vesterstad						
			John Andersson sök			0.60		—	—
1 ³	AB	3/10	Nede Vesterstad						
			O. Abrahamsson		0.20	0.62		—	—
2 ²	Ac	1/9	Nede Vesterstad						
			O. Abrahamsson		1.00	0.53		498	602.40
2 ³	Bb	1/36	Nede Vesterstad						
			John Andersson sök	2.27				1593.90	2031.30
2 ⁴	Bc	1/4	Nede Vesterstad						
			John Andersson sök	1.73				886.40	1442.40
av 3 ³	C	1/4	Nede Vesterstad						
			A. Lundström		1.32			548.10	1163.70
av 3 ³	D	1/3	Nede Vesterstad						
			Peter Andersson		0.43			297.90	369.10
3 ¹	Ad	1/3	Nede Vesterstad						
			O. Abrahamsson		3.57			2840.70	3213.10
			Summa		10.52	1.75	0.29.5	6665	8821.80

Förbättrings- värde	Andel i kostnaden för syneförrätt- ningen m. m.		Beräknad andel i kostnaden för företags ~~avdelningar~~ <i>sträckan</i> <i>utförande</i>								Summa delaktighet i företaget	
			<i>Dikar Dikar</i>									
			<i>A-B-C B-D</i>									
Kronor	%	Kronor								Kronor	%	
12	13	14	15	16	17	18	19	20		21	22	
104.40	4.840	17.54	77.44	19.36						96.80	4.840	
437.40	20.280	73.48	324.48	81.12						405.60	20.280	
556.10	25.779	93.41	412.47	103.11						515.58	25.779	
615.60	28.542	103.42	456.67	114.17						570.84	28.542	
711.10	3.297	11.95	52.75	13.19						65.94	3.297	
372.30	17.262	62.55	276.19	69.05						345.24	17.262	
2156.80	100.000	362.35	1600.10	400.10						2000.10	100.000	

Nede Vesterstad den 10 juli 1924
 Torsten Jönsson.
 Statens Lantbruksingenjör.
 Biträddande gods ordn.
 Othow Jönsson. Carl. Andersson